Deniq3 de dono ſapiētie di
cēdū ē Et qm̄ ex ſupi⁹ di/
ctis in pte patz q̄d ſit. ⁊ q̄
lit̄ ſe h3 ad donū ſcie et ad donuz
intellect⁹. ideo ſufficit hic ponē ei⁹
notificationē Scd̄m aūt Aug⁹ ſic
diffinit̄ Sapiētia ē ɔgnitio rerum
diuinarū Itē ex lr̄a .iij .li. ſn̄iaꝝ
Sapia ad ſoli⁹ eterne veritatis cō
tēplationem ⁊ delc̄ationem perti/
net ipa q̄3 tm̄ creatoꝛ cōſpicit̄ ⁊ q̄
ſpꝫ incōmutabilit̄ manet q̄d de⁹ ē
Gregl. ſic diffinit Sapiētia ē donū
ſpeꝫ certitudine eťnoꝝ mētē refici
ens Que diffinitio dicit opationē
ei⁹ ꝓpriā que ē mētē p guſtū reficē
q̄d ſonat nomē ei⁹ Sapia eni a ſa
poꝛe dicta eſt

Quō per .vij. dona ſpi/ rit⁹

ſancti excluduntur. ſeptem vitia ca
pitalia

Ultimo dicēdū ē q̄lit̄ p .vij.
dona excludant̄ ſeptē pec
cata capitalia Et ſciēdum eſt q̄ ti
moꝛ q2 p eū q̄s ſe deꝑmit ne ſuper
aliu3 ſe extollat. excludit ſupbiam
q̄ ſup alios ſe extollit Pietas q̄ ſi/
bi illatas remittit iniurias expellit
irā q̄ vindicari q̄rit Scia q̄ mentē
illuminat. euacuat inuidiā. q̄ mētē
excecat Foꝛtitudo q̄ excellit in ar/
duis. pellit acidiam. que toꝛpet in
imis Cōſiliū q̄d docet ꝓ trāſito/
rijs eterna mercari. remouet aua/
riciā q̄ in terrenis ⁊ ꝓ terrenis tm̄
q̄rit negociari Intellect⁹ quo vere
delectamur in bōis ſpūalib⁹. exclu
dit gulā. q̄ vane ⁊ miſere delectat̄

in carnalib⁹ Sapia p quā pure de
lectamur in deo extirpat luxuria3
qua q̄s impudice i ſuo miſero coꝛ/
poꝛe delectatur

Explicit tractatus ſe

xtus huius compendij de .vij. do
nis ſpūſſancti

Incipit tractat⁹ ſepti

de octo beatitudinibus et earum
explanatione

n

Nunc breuiter reſtat ali
q̄d de octo beatitudini
bus dicere Et p̄mo q̄d
dicat̄ beatitudo ſc3 an
ipa virtus. an id q̄d promitit̄ vt
gr̄a exempli reſpectu ei⁹ q̄d dicit
xp̄s Beati paupes ſpū qm̄ ipoꝝ
eſt regnu3 celoꝝ. an beatitudo ſit
ipa paupertas vel promiſſio regni
Qualiter ſe habeant ad dona et
ad virtutes Quare vltime beati/
tudini ide3 p̄mium reddatur ſicut
prime Deinde de qualibet beati/
tudine in ſe quid eſt et qualiter et
cum quo dono conuenit et cui vi/
cio capitali contrarietur

Quid dicat̄ btitudo an. ſ. ipa virt⁹ vel id qđ ꝓmittit̄

Sciendū eſt aūt ꝙ beatitudo duplex eſt ſcꝫ vie ⁊ patrie Beatitudo aūt vie cōſiſtit in ꝑfecta euacuatiōe vni⁹ miſerie ſcꝫ culpe. et quo ad eſſentiā. et quo ad occaſiōes Vñ qꝛ iſte virtutes de quib⁹ infra euacuant culpam ⁊ culpe occaſiōes. diſponunt qꝫ ad beatitudinez pt̄rie. ideo dici poſſūt et dicunt̄ beatitudines Beatitudo aūt pt̄rie conſiſtit in omnimoda euacuatiōe vtriuſqꝫ miſerie ſcꝫ et culpe et pene Et iſto mō dicuntur ꝓprie beatitudines p̄mia ꝓdictis virtutib⁹ reſpōdentia Sicut eſt illud. ipoꝝ eſt regnū celoꝝ Vl̄ illud ipi ſaturabunt̄ ⁊c Et ſic varia rōne et ꝯſideratiōe poteris dicere ꝙ virtutes ille ſc̄ beatitudines Et ꝙ ſimilit̄ p̄mia eis correſpondētia beatitudines ſunt

Qualiter ſe habeant beatitudies ad dona ⁊ ad v̄tutes

Qualiter aūt ſe habeāt iſte beatitudies ad dona ⁊ ad virtutes. hoc ſcito ꝙ ſcđm gloſaz ſup iſto paſſu Math. v. per virtutes ad dona et per dona ad beatitudines ꝑuenitur Vñ virtutes dicūt iniciū opatiōis bone et euacuatiōnē culpe quo ad eſſētiaz Dona aūt dicūt bonū et expeditū ꝓgreſſum. qꝛ donū expeditum reddit actum virtutis vt expedite operetur. Beatitudines autez dicūt ꝯſūmatiōes ſiue terminū q̄tenus in via haberi p̄t. ita vt omnē culpam euacuet et omnē culpe delectatiōnē Et bonū delectabiliter opetur q̄ntū facē poſſibile eſt viatori et ideo dicūtur iſte beatitudines virtutes purgati animi Quia ſcꝫ animā purgant vltima purgatione viatori poſſibili

Quare vltime beatitudini idē redditur premium ſicut prime

Ultime aūt beatitudini idē p̄miū reddit̄ qđ et prime ſed nō eadē rōne. quia regnū celoꝝ duo in ſe cōprehendit ſcꝫ exaltatiōnē et abundātiaz In beatitudine aūt que p̄ma ponitur que eſt paupertas ſpūs eſt ſūma rerū abdicatio ſiue abiectio. et ideo ꝓmittit̄ ei regnū inq̄ntū dicit abūdantiā In beatitudine vero q̄ vltima ponitur que eſt ꝑſecutionem pati ꝓpter iuſticiā. ē ſūma deiectio et ideo ꝓmittit̄ ei regnū inq̄ntum nominat exaltatiōnē Vñ q̄uis regnū celoꝝ oīb⁹ beatitudinib⁹ debeatur. iſtis tamen ſolum ꝓmittit̄ quia per q̄ndā appropriatiōnē iſtis magis debetur

De beatitudinibus in ſpeciali Et cū quo dono cōueniāt Et p̄mo de p̄ma

Nunc attēdēdū eſt ad aliqualē ſingularem determinatiōnē Prima igitur virtus ſeu beatitudo eſt pauꝑtas ſpiritus que adaptat̄ dono timoris

Et expellit ſupbiã cui ↄtrariat̃ eo ꝙ paupꝫtas ſpũs vera hũilitas ſit Huic beatitudini in p̃miũ ꝓmitti tur regnuꝫ celoꝛum Et nota ꝙ paupꝫtas hic dicit̃ abdicatio tẽpa liũ ſm rem et ſm voluntatẽ Quia cũ beatitudines pfectã dicãt pcc̃i excluſionẽ.tã quo ad pcc̃i eſſentiã q̃ꝫ quo ad pcc̃i occaſionẽ.cũ abdi catio ſolũ ſm volũtatẽ nõ ſit eua cuatio pfecta occaſiõis pcc̃i.quia eſt alia vtilioꝛ q̃ magis occaſionẽ pcc̃i euacuat ſcꝫ illa q̃ eſt ſm rẽ et ſm volũtatem. ptꝫ ꝙ illa p̃ma eſt ꝓprie bea titudo

De ſecũda

Secũda virt⁹ ſeu beatitudo ẽ mititas ſiue mãſuetudo q̃ cõgruit dono pietatis ⁊ expellit iram.qꝛ mitis eſt queꝫ ira vel rancoꝛ nõ afficit Cui reſpõdet in p̃miũ poſſeſſio terre viuẽtiũ

De tertia

Tertia virt⁹ ſeu beatitudo eſt luct⁹ qui ẽ doloꝛ animi charitate infoꝛmat⁹ q̃ fa/ cit cognoſcẽ miſeriã ꝓpriã et lacri mabilẽ p̃ntis vite ſtatũ et delecta tionẽ future glie q̃ ſufficiens cauſa luct⁹ ſũt.quẽ doloꝛẽ inducit ſciẽtie donũ Qui eni addit ſciẽtiã iſtã ſcꝫ addit et doloꝛẽ Cui ꝓ p̃mio reſpõ det eterna cõſolatio in qua abſter get de⁹ omnẽ lacrimã ab oculis ſã ctoꝝ Et iã nõ erit ampli⁹ neqꝫ lu/ ctus neqꝫ clamoꝛ ⁊c Et hec euacu/ at inuidiã que dolet de bono alie no ⁊ letatur de malo.hec aũt bea titudo econuerſo Et q̃uis luct⁹ ipſe miſeria quedã videat̃. ↄgrue tñ beatitudo ꝓpter ſibi annexã dul cedinẽ dicit̃.eo vt dicit Gregl.dul cioꝛes ſũt lacrime penitentiũ q̃ꝫ de litie regum Et Auguſti.li.ↄfeſſioñ. Currebant lacrime ⁊ bñ mihi erat cum illis

De quarta

Quarta virt⁹ ſeu btitudo ẽ eſuries et ſitis iuſticie. que dono foꝛtitudinis adapta tur.que eſt in ſuſtinendis periculis pꝛo iuſticia et fide.que expellit te/ diuꝫ boni hoc eſt acidiam Cui re/ pondet ꝓ p̃mio eterna ſaturitas

De quinta

Quinta virt⁹ ſeu btitudo ẽ miſericoꝛdia Que approp atur dono cõſilij.qð docꝫ alijs dimittẽ minoꝛa.vt nobis di/ mittãtur maioꝛa Et ↄferre terre/ na vt obtineam⁹ celeſtia Hec ex/ pellit auaritiã cui⁹ ꝓpriũ eſt cõgre gare et nõ remittẽ vel ↄferre Pre/ miũ aũt huic btitudini reſpõdens eſt ↄſecutio miſericoꝛdie

De ſexta

Sexta virt⁹ ſeu beatitudo eſt mũdicia coꝛdis cui cõ/ uenit donũ intellect⁹ qui ẽ cogitatio celeſtiuꝫ oculoꝝ coꝛdis mũdãs et illũinãs Hac eliminat̃ gula q̃ coꝛrũpit ⁊ excecat coꝛ Vñ Ozee.iiij. Foꝛnicatio ⁊ vinũ ⁊ ebꝛi etas aufert coꝛ Premiũ huic bea/ titudini reſpõdẽs eſt viſio dei

De ſeptima

Septima virt⁹ ſeu btitudo ē pax ſeu eſſe pacificū Cui rñdet donū ſapie q̄ ē delectari in do q̄ ē pax nr̄a ¶hec repellit luxuriā q̄ aīm nō pacificat ȝ vagū reddit ⁊ inſtabilē Cui correſpōdet p̄miū eē filium dei

De octaua.

Octaua virt⁹ſeu btitudo q̄ ē pati pſecutionē ꝑꝑ̄ iuſticiā clarificat ⁊ oñdit qd/dā fcm̄.hñs reſpc̄m ad ſingula p̄cedētia Et p qd oēs alie btitudines ab vltia vſqȝ ad p̄mā ꝓbāt ſi vere ſūt Vñ Gregl. Qualis vnuſquiſqȝ apud ſe lateat illata contumelia ꝓbat Et hinc ē ꝙ btitudo ipī facto ꝓ p̄mio reſpōdēs qd idē eſt cū p̄mio p̄me btitudini ꝓmiſſo redire dicit̄ ad caput tāqȝ circul⁹ pficiēs ⁊ oēs btitudines ābiēs et ꝯphendēs ¶De virtutes ſeu beatitudines tangunt̄ Math.v Beati paupes ſpū qm̄ ipoꝝ eſt regnum celo rū ꝛc

Unde accipit̄ nūer⁹ ſeu ſufficiētia btitudinū

Hrū vero beatitudinū numer⁹ ⁊ ſufficiētia ꝑm integritatē pfectiōis hois accipit̄ Ad pfectiōis aūt integritatē reqrunt̄ tria.ſcilȝ receſſus a malo ꝓfect⁹ ſeu ꝓgreſſus in bono.⁊ pfect⁹ſtat⁹ i optimo Sane reſpc̄u p̄mi malū ꝓcedit aut ex timore ſupbie.aut ex rancore malicie.vl̄ ex lāguore libidinis ſeu concupiſcentie Cōtra q̄ tria ſūt ſeu ſumunt̄ tres p̄me btitudines ſcȝ paupertas ſpūs ꝯtra malū timoris ſupbie Mititas ꝯtra malū rācoris malicie Luct⁹ ꝯtra malū languoris libidinis ſeu ꝯcupiſcētie Reſpectu ꝯo ſcdi ꝓfectus ſeu ꝓgreſſus in bono attēditur circa dinā imitationē q̄ eſt duplex ꝑm duas vias qb⁹ intēdi pt ſcȝ miſericordiā ⁊ veritatē De qbus in pſalmo Vniuerſe vie domini miſericordia et veritas Et ꝑm has duas vias ſumuntur due alie btitudines ſcȝ reſpectu veritatis eſuries iuſtitie.et reſpc̄u miſericordie affect⁹ miſericordie Reſpc̄u āt tertij pfect⁹ ſtat⁹ in optimo attendit̄ in duob⁹ſcilȝ i limpida ꝯgnitione et in tranqlla affectiōe Et ꝑm hoc ſumunt̄ due alie vltime beatitudines .ſ.reſpectu limpide ꝯgnitionis.mūditia cordis ad deū vidēdū Et reſpectu trāqlle affectōnis. pax mētis ad deo pfecte fruēdum

¶Et aduerte ꝙ ſic in enūeratiōe donoꝝ iuxta qd ſup in tractatu de donis declaratū ē .eſt ordo q̄dā artificialis quo p̄mo loco ponunt̄ ⁊ enūerantur digniora.ita in enūeratiōe beatitudinū ē ordo q̄dā naturalis quo digniores vltimo loco ponuntur

Ex ſup dictis colligitur ꝙ habit⁹ ꝟtutū cardinalium p̄ncipalit̄ diſponit ad exercitium vite actiue ¶habit⁹ ꝯo donoꝝ maxime diſponūt ad act⁹ vite ꝯtēplatiue ¶habit⁹ aūt beatitudinum diſponūt ad pfectionē vtroꝝqȝ

¶Finis tractat⁹ precedētis